

KUSTBON

SVENSK VECKOTIDNING

NIONDE
ÅRG.
No 16

Prenumerationspris:
Helt år Emk. 225:—
Halvt „ „ 125:—
I utlandet:
Helt år Emk. 350:—
Halvt „ „ 200:—

UTKOMMER
ALLA ONSDAGAR

Redaktion:
Svenska Folkförbundet
Redaktör: N. Blees
Reval, Riddaregatan 3.

Annonspris
enligt överenskom-
melse.

För längre annonse-
ring beviljas rabatt.

21 april

1926

Församlingsafton i Reval.

Söndagen den 18 dennes hade Revalssvenskarna församlingsafton i Sjömanshemmets lilla sal härstädes. Prosten Erik Petzäll höll ett mycket intressant föredrag med ljusbilder över ämnet "Några blad ur vår församlings historia." Utrymmet tillåter oss ej att referera det värdefulla och givande föredraget, men så mycket må nämnas, att Svensk-finska St. Mikaelsförsamlingens i Reval anorgå rätt långt tillbaka i tiden. Dess förste, med säkerhet svenske, pastor var Olaus Andrae Suecus, som levde på 1500-talet. Vi veta ej mycket om den äldsta svenska församlingen i Reval, hur den bildats eller hur stor den var, men borgerskapslängderna giva vid handen, att den huvudsakligen bestod av hantverkare och fiskare samt från svenskbygden inflyttat tjänstefolk. — Vid 1600-talets början fanns det två svenska församlingar i Reval och svenskarnas antal i staden torde tidigare varit mycket större, inemot 7.000 själar mot c. 550 i närvarande stund, om vi frånräkna Rågöarna och Nargö. Pesterna. isynnerhet den sista, 1710, ävensom det svenska väldets fall ha varit dråpslag med mycken stor manspillan för den svenska församlingen. Under 1800-talet har den lilla församlingen ytterligare smält samman till följd av att församlingsbor i framskjuten ställning utträtt och förtys-

kats. För övrigt har församlingen haft att genomleva många växlande öden, som vi av utrymmesskäl här icke kunna vidröra. Föredraget belönades med livliga applåder.

Kyrkokören föredrog både före och efter föredraget några sånger, som ävenledes mottogos med bifallsyttringar.

Direktör O. Ingman tackade i väl valda ordalag å de närvarandes vägnar prosten E. Petzäll och kyrkokören — först och främst dess ledare O. Hacker — för underhållningen.

Kort sagt: Församlingsaftonen var väl lyckad.

Konsul Erik Gahlnbäck,

härstädes, allt sedan gammalt en stödjepelare för estlandssvenskarna, har efter avlidne herr Eduard Bötge blivit vald till ålder- man i stora Gillet i Reval.

Från Nargö.

Ofta klagas det att man får höra så litet från Nargö, och mängen tror kanske att Nargö-svenskarna ha glömt sitt svenska språk. Men vi hava nog ännu några svenskar kvar på Nargö, ehuru antalet nu är hälften mindre än före kriget. Ja, nu har vi åter fått vårt kära av ryssarna förstörda skolhus i skick, och tack vare prosten Petzälls ivriga bemödanden ha vi även fått svensk gudstjänst i Nargö skolhus på sön-

dagsförmiddagarna. Fastän föreläsaren är till åren kommen, 73 år gammal, klingar dock hans stämman klar och tydlig, där han av ålder böjd och gråhårig för de få överblivna svenskarna på det gamla kära modersmålet förkunnar det fria evangeliet. Till och med den svenska sången vid orgelns brus påminner om svenskheten.

Om vintern hålles det av unga kvinnor syföreningsmöten, och hoppas vi till sommaren få till stånd en glad och trevlig fest.

I norra byn har det varit tämligen bra sälfångst, och flera av Nargö lotsar ha i vinter varit anlitade som lotsar åt in- och utgående fartyg till och från Reval. Så alltid finns det ju också här på Nargö något ombyte samt någon liten extra förtjänst under vintern. Svenskvän.

Är religionen skadlig?

Nu och då har i Kustbons spalter den myckna religiositeten i svenskbygden i Estland blivit angripen av olika insändare och och i de flesta fall ha de nog också fått "svar på tal." Om än meningen är att Kustbons spalter skola stå öppna för alla, så borde likväl de ledande männen bland estlandssvenskarna se till, att denna för estlandssvenskar så betydelsefulla tidning icke finge bli ett medel för befrämjande av antireligiösa, d. v. s. okristliga idéer. Undertecknad vågar näm-

ligen hoppas, att de ledande männen nog veta värdera den kristna religionen och i en sådan viktig fråga torde de nog få ha ett ord med i laget.

Då nu tidningens spalter skola stå öppna för alla, vågar även undertecknad som en estlandssvensk prenumerant, om ock bosatt utomlands, skriva dessa rader med anledning av ett uttalande i No. 13/14 av signaturen "J. B-n," att "felet med, att vi ännu ej uppnått en ekonomisk bättre ställning med 20—30 tusen Estmark inkomst per månad, ligger nog i den abnorma religionsiteten, som ställer oss i nivå med det gamla, stora, heliga Ryssland."

Med lite' grand eftertanke torde nog vem som helst lätt förstå huru inkonsekvent ett sådant resonemang är och att bakom det samma döljer sig helt enkelt religionsfientligheten. Herr "J. B-n's" kännedom om Ryssland tycks nog vara mycket begränsad. Visserligen voro ju ryssarna kända som ett religiöst folk, som flitigt besökte sina kyrkor, läste sina böner gåvo då och då en kopek till kyrkans underhåll, gjorde kors-tecknet innan de drucko sig fulla, började slåss eller höllo på att begå en stöld, men det är onödigt att höja sin röst mot en sådan religion i Estland, ty där torde nog inte finnas av det slaget och minst i svenskbygderna. Om man för övrigt bara lite känner till ryska förhållanden, vet man väl, att det nog inte var religionsiteten som var orsaken till efterblivenhet. Undertecknad har sett helt andra resultat än efterblivenhet av verklig kristlig religion — och jag antar att det är detta slags religiositet herr "J. B-n" önskar avskaffa. Under mina resor i Ryssland åren 1916—1919 besökte jag olika platser och olika hem. Som ett exempel kan jag nämna ett besök i en by icke långt ifrån staden Luga: alla husen i byn voro som vanliga ryska bondstugor i den trakten bruka vara, utom två vilka särskilt tilldrogo sig ens uppmärksamhet, av vilka det ena t. o. m. hade en vindsvåning påbyggt. De präktiga, tidsenliga stallarna, renhet och ordning över allt vart man än vände sig, inne i rummen stoppade möbler, snygga mattor på golven — allt vittnade om välmående och att man

inte var efter sin tid. Och vad var orsaken? Dessa två familjer i byn voro såkallade evangeliska kristna, d. v. s. verkliga troende. Liknande resultat av verklig religion har jag kunnat se överallt på mina resor. Aldrig har jag sett att det skulle hava varit tvärtom eller att ett antireligiöst hem skulle hava framträtt så ibland andra. Sex år tillbaka reste undertecknad i 7 å 8 månaders tid på rätt många platser i Estland, men icke heller där har jag sett, att ett religiöst hem någonsin skulle hava varit mera efterblivet än de andra, utan fastmer har det oftast velat vara tvärtom, om ock skillnaden inte alltid har varit så stor. I Finland har undertecknad likaså besökt många platser och gjort likadana iakttagelser, på samma sätt även i Lettland. Och om vi så tala om Sverige, som ju Estlandssvenskarna ofta nog framhålla som ideal för sig, så är det ju ett allmänt känt faktum, att den stora majoriteten där är religiös. För att nu inte gå längre, så tror jag inte heller att man kunde bevisa med fakta, att de religiösa estlandssvenskarna ha det sämre ställt än t. ex. herr J. B-n och hans meningsfränder, med den förutsättningen naturligtvis, att resurserna äro desamma. Detta har nu blivit sagt om lantlivet, men om vi så betrakta stadslivet, kunde man även framhålla otaliga bevis på religionens fördelar. Gå vi sedan tillbaka i historien, så se vi nog, att det inte har varit för mycket religion som har förorsakat länders och nationers undergång, utan raka motsatsen. Den biblisk-kristna omskapande hjärtereligionen skadar inte, utan "gagnar till allt och har med sig löfte om liv, både för denna tiden och det tillkommande."

Vidare säger herr J. B-n att "då nu nya strömmar kommit i gång, böra de då på allt sätt uppmuntras och stödjas." Således, kortfattat lyder herr J. B-n's lösen: Bort med religionen och mera pengar. Skola estlandssvenskarna taga detta till sitt lösen? Skola de uppmuntra och stödja dessa antireligiösa strömmar, vilka föra nationerna en säker undergång till mötes? Nej, låt oss säga som sångaren: Jag är en kristen och vill det vara; jag är en kristen, det är min ära. Och må vår religion, vår kristen-

dom bliva mera verklig, mera genomgripande, mera levande.

C. F. D.

Red. anmärkning. Redaktionen kan ej underlåta att göra ett par anmärkningar till ovanstående. Vi hålla gärna med "C.F.D." i det fallet, att den myckna religionsiteten icke har kunnat vara orsak till estlandssvenskarnas efterblivenhet i rent ekonomiskt avseende. Det äro vi med om. Men "C.F.D." tror kanske att tidningen gillar religionsfientlighet, vilket icke är fallet. Vi ha alltid sökt befrämja en sund kristendom, såsom det viktigaste för en nations höjande och ha aldrig gillat "antireligiösa idéer", även om vi icke ansett oss nödsakade stryka ett och annat uttryck av en o. annan insändare, som av en del läsare kanske skulle kunna tydas som kristendomsfientligt. I "J. B-n's" svar i en diskussionsfråga i No 13/14 var det dock endast fråga om "a b n o r m" (onaturlig) religionsitet. Vi vilja icke alls inlåta oss på frågan, huruvida ens den abnorma religiositeten är skadlig för ekonomiskt välstånd eller icke. Det må vara en fråga för sig. Men om någons röst höjes mot en abnorm sak, så borde man icke däri kunna utläsa religionshat. Att man även någon gång kan överskrida de naturliga gränserna i religiösa frågor, medger kanske även "C. F. D." För mycket tungomålstalande, och om man t. ex. anser ett bildningsarbete vara skadligt för kristendomen, är redan onormalt, och om en sådan kristendom skulle predikas någon gång, så står det icke mera rätt till. "C. F. D." tar det som ett känt faktum, att den stora majoriteten i Sverige är religiös. "C. F. D." måste i denna mening med "religiös" mena alla som äro inskrivna i en kristen församling, annars skulle man nog ändå icke våga komma med ett så djärvt påstående, att den stora majoriteten (d. v. s. mer än hälften av hela folkmängden) är religiös. Beklagligt nog är de sanna kristnas antal såväl i Sverige som Estlands svenskbygder mycket litet, och man kan nog utan risk påstå, att procenten troende här är större än i Sverige. Men det har ju icke med saken att göra. — Det citerade uttrycket "då nu nya strömmar kommit i gång, böra de på allt sätt uppmuntras" har tydli-

gen också fått en oriktig tolkning av "C. F. D.," som finner, att det betyder: "Bort med religionen och mera pengar." Och så utropar "C. F. D.": "Skola estlandsvenskar uppmuntra att stödja dessa antireligiösa strömmar, vilka föra nationerna en säker undergång tillmötes? Inte kan redaktionen och kanske icke heller mången annan läsa sådant ur "J. B—n's" rader i No 13/14. Han framhåller visserligen, att den abnorma (märk abnorma) religiositeten ställer oss i nivå med, Ryssland, vilket ju icke behöves gillas, men att påstå, att orden — om man dessutom utgår från sammanhanget i hela uppsatsen — "då nya strömmar komma i gång, böra de på allt sätt uppmuntras och stödjäs. De unga borde flitigt besöka Birkas eller, om möjligheter finnas, även någon gång besöka jordbruks-skolor eller institut i Sverige eller Finland" — skulle betyda "bort med religionen och mera pengar" är nog ett allt annat än ett rättvist påstående. Vad de nya "strömmarna" betyda står sagt, nämligen att besöka jordbruksskolor. Men detta kallar "C. F. D." för "antireligiösa strömmar". Kan skolbildningen verkligen anses vara antireligiös?

Riksdagsvalen

stå för dörren. Den 15, 16 och 17 maj måste alla röstberättigade fram och välja. Även vi svenskar få ej försumma att under dessa dagar fullgöra vår plikt. Vi måste värna vår svenskhet såsom det anstår ärliga svenskar genom att rösta på den kandidatlista, där vår kandidat står, nämligen det kristliga folkpartiets lista. Ingen svensk får lyssna till lockelser från andra partier, som under valtider lova allt möjligt mellan himmel och jord. Allt som riksdagen kan ge, gå icke heller vi svenskar miste om, men vi behöva någon som värnar vår svenskhet, ty vi äro och vilja förbliva svenskar. Det är detta, som vi måste ha för ögonen, då vi gå till valen. Vi instämma med J. Stenholm från Vormsö, som skriver:

"Vi svensktalande i Estland ha vid detta val oerhörda värden att värna. Det gäller för oss att bevaka vår obestridliga rätt här i landet, att leva efter vår egenart, att tala vårt språk, att på

detta språk alltid ge våra barn skolbildning. För att nå allt detta är det av högsta vikt att även vi bli representerade i riksdagen. Därför, du svenske man och kvinna, upp till valet!"

Hermods korrespondensinstitut i Malmö meddelar, att den beslutat bereda framåtsträvande estlandssvenskar tillfälle till studier och examina under synnerligen gynnsamma förutsättningar. Vid korrespondens med utlandet hava portokostnaderna föranlett en höjning av 10% å kursen. Nu lovar Hermod i fall av undervisning på Estland borttaga denna prishöjning samt dessutom bevilja 25% rabatt på det svenska priset.

Då Hermods institut arbetar under särdeles gynnaamma förhållanden är det mig en glädje att kunna rekommendera dessa utbildningsmöjligheter. Du kan bliva svensk student för 66,800 mk. och få en fullständig utbildning i handelsvetenskap, språk och elektrotekniska ämnen till tredjedelen av den summan och mindre, beroende på kursernas omfattning.

Prospekt begäres hos "Hermods korrespondensinstitut," Malmö. Tidningar i ämnet (liksom och prospekt) finnas utlagda på svenska läsrummet i Reval.

Erik Petzäll.

En tanke.

Aibolänningarna äro sén gammalt intresserade av sång och musik. De uråldriga instrumentens ljuva toner hava förlänge sén tystnat ute i svenskbygderna. Det unga släktet har aldrig hört talharpans lena stämma. Den forna sången och sagan vid brasan hava gått ur tiden och komma knappast att återupplivas. Men jag vill dock inte härmed säga, att evig stillhet råder ute i bygderna, utan har man fått mera modernare instrument och sånger i stället.

Se'n urminnes tider har för alla folk sång och musik varit uttrycket för gemensamma upplevelser både i glädje och sorg. Visst känner man sig starkare i en större hop lika kännande och tänkande. Fosterlandskärlek och nationalitetskänsla upplivas hos dessa, vilka sakna sådana. För väckandet av dessa anordnar man stora

sång- och musikfester, som ha visat sig vara av största betydelse för sammanhållningen. Vi kunna närmast tänka på esternas sångfester, vilka haft en stor betydelse då det gällt att sammanhålla denna nation. Den som har närvarit vid sådana kan lätt föreställa sig, vilken andlig enhet det råder bland deltagarna i och med sången.

Aibosvenskar, är icke tiden inne även för oss att börja följa andra kulturfolks exempel i detta hänseende? det behövs bara en liten ansträngning och vi ha nått målet. Vi ha ju våra sång- och musikkörer i bygderna lite' varstans. De kunna sättas i kontakt med varandra och börja inlära sånger, som skola sjungas tillsammans. Någon lokal behövs icke. Vi ha Guds fria natur om sommaren. Efter två år skulle en sångfest kunna hållas. Krafter torde finnas, närmast få vi blicka opp till Aibolands "Akropolis", Birkas, som den blivande verksamhetens medelpunkt på detta område.

Hoppas att förslaget finner anhängare och ger upphov till en sådan början. — Då skola vi en gång instämma i "Slumrande toner fjärran ur tiden o. s. v"

A. V.

Riksdagsmannen Jüri Annusson har utnämnts till konsul i Nordamarikas förenta stater. Han har tidigare någon gång också varit bildningsminister. Amerika har han nyligen besökt på en rundresa, som han gjort.

Nordpolsfararen Amundsen, som med sitt flygskepp "Norge" skulle passera Reval, tog till följd av dimma miste om kursen och visade sig icke i Reval. Över Dagö har han flugit genom Estland vidare fram till Gatschina. En skara nyfikna i Reval väntade förgäves en halv dag på "Norge."

Kommunisterna i Sverige ha under påsken haft en hemlig kongress, vari även represanter från Moskva deltog. Även gevär insmugglas. 28.000 man äro redan rustade med vapen.

Irländarinnan Violet Gibson, som för någon tid sedan i Rom avlossade ett revolverskott på Mussolini och därvid sårade honom i näsan, påstås redan en längre tid hava visat tecken till vansinne.

I England gör det mycket huvudbry för de styrande att en massa gamla slott i hemlighet antändas och nedbrinna. På kort tid ha ett tiotal historiska minnesrika byggnader blivit lågornas rov.

Robert Cecil till Genève.

London, 16 april. Lord Cecil of Chelwood har utsetts till brittisk representant i kommissionen för dryftning av de frågor, vilka stå i samband med folkförbundsradets sammansättning och sättet för dess medlemmars utseende. Kommissionen skall sammanträda i Genève för att tillika representera England vid det sammanträde, som kommissionen för förberedande av en konferens för minskning och begränsning av rustningarna håller därstädes den 18 maj.

Kompromiss om tyska furstarnas egendom.

Berlin, 16 april. Kompromissen mellan riksregeringen och regeringspartierna i fråga om furstehusens förmögenheter förutsätter tillsättande av en särskild domstol, bestående av en ordförande samt fyra juridiska och fyra icke juridiska bisittare. I de fall, då en helhetsöverenskommelse redan nåtts, kan en behandling av frågan återupptagas endast på önskan av de båda parterna.

Lantbruket.

Mejerihanteringen och mjölkproduktionens utveckling i Estland är ett påtagligt bevis för att möjligheter till ekonomiskt framåtskridande finnas. Medan exporten av mejeriprodukter från Estland år 1923 motsvarade ett värde av 555 millioner Emk. hade den 1924 stigit till 1000 millioner och uppgick år 1925 till över 2000 millioners värde. Detta motsvarar 6 à 7 millioner kg. smör. Allt tyder på, att smöret blir Estlands förnämsta exportartikel.

Om någon möjligen är orolig över, hur det skall gå att sälja en ännu större mängd smör, än som nu produceras, vill jag nämna, att ensamt England köpte c. 300 millioner kg. smör från andra länder år 1925, därav blott något över 1 million kg. från Estland. Införseln av smör till England

ökade från 1924 till 1925 med nära 30 millioner kg. Estlands hela smörutförsel, vilket motsvarar blott c. 2% av Englands behov. Även om tillgången ökas både här och i grannländerna, så torde detta för den närmaste tiden föga inverka på avsättningsmöjligheterna, under förutsättning att god vara levereras. Det kan också som jämförelse nämnas, att Danmark, som har ung. samma ytareal och vars sammanlagda areal av åker och äng och betesmark är obetydligt större än Estlands (3.265.000 hektar i Danmark, 2.820.865 hektar i Estland) årligen exporterar c. 100 millioner kg. smör, därav en större del till England. — Som bekant, är det nu Tyskland, som köper en stor del av det estniska smöret (under januari och februari i år gick nästan hela exporten dit) och som sista tiden betalt relativt bättre priser än engelsmännen.

Förbättring av nötkreatursbesättningarna, främst genom anskaffande av goda tjurar av lämpliga raser, förbättring av utfodringen, så att ungdjuren bli kraftiga och de kor, som kan lämna större mjölmängder, erhålla behöflig mängd näring, samt förbättring av husdjurens vård — däri inräknat även bättre, sundare bostäder åt djuren — äro här som annorstädes de medel och vägar, som skola föra till fortsatt utveckling av mjölkproduktionen och till bättre ekonomi av husdjurskötsel. Detta gäller även svenskbygden.

Man är f.ö. även där på god väg i antydd riktning. Utom nämnda avelsföreningar å Ormsö, där man avser hålla sig främst till Röda kulliga nötkreatursrasen, har nu bildats en tjuvförening i Österby å Nuckö, dit Ayreshiretjur anskaffats. Nuckö lantbrukare ha nyligen gemensamt inköpt 1 vagnslast oljekakor från Reval. När mejeriet vid Birkas den 15 januari i år började sin verksamhet, levererades c. 150 stop mjölk dagligen av 6—7 leverantörer. Nu efter 2½ månad har mejeriet över 80 leverantörer och 1500 stop mjölk dagligen. Med sistnämnda mjölkpris av 14 mark pr stop, som mejeriet betalar för mjölk med 3½% fett, blir det nära 650.000 Emk., som pr månad utbetalas till Nucköborna för mjölk. Den summan, som kan bli större,

bör bli en god hjälp. Och exemplet bör mana de olika svenskbygderna att uppmärksamma mjölkproduktionens betydelse och möjligheter i och för välståndets höjande.

E. Adalberth.

Kyrkliga meddelanden.

Wormsö S:t Olai församling januari — mars.

Döpta: Emil Herman Nyblom, Sviby Martes. Alide Sigrig Appelblom, Sviby Hannas. Linda Mickelin, Sviby Smenas. Egil Alström. Dyby Tinnis. Gunnar Hans Friberg, Norrby Hansas. Agneta Alide Söderlund, Söderby Nilsas. Lydia Söderlund, Söderby Mars, Axel Murman. Söderby Bertas. Ellen Elvine, Hosby Bles-Gnnhild Vivan Gottkamp, Hapsal. Sven Allan Gottkamp, Hapsal. Johannes Osvald Häggblom, Kärrslätt Tinnis. Maria Alide Sjöman, Hullo Lindkvists gård. Lars Ivar Appelblom, Sviby Stor-Greis. Henrik Hjalmar Grundsten, Norrby Bentas, Johannes Lilja, Borrby Dom-Laras.

Vigda: Johan Storholm från Borrby Bles-Jonas och Gertrud Glad från Fällarna Erkurs. Hans Alström från Söderby-Anders och Agneta Akerman från Söderby-Hansas.

Begravna: Katarina Mark, född Rönblom, Rumpo Erjas, 74 år. Katarina Nyman, Borrby Stas 73 år. Katarina Nyholm, född Murman, Sviby Ny-Simas, 77 år. Anders Fagerros, Dyby Gärdes, 43 år. Johan Lindros, Saxby Kammas. 80 år. Hans Rönberg, Rälby Påls, 36 år.

Penningkurser

Revals börs, 2 april 1926

1 dollar	—	372	375
1 pund	—	1.809	1.824
100 rentmark	—	8.850	8.975
100 Fmk.	—	943	947
100 sv. kr.	—	10.025	10.075
100 dan. kr.	—	9.750	9.950
100 nor. kr.	—	8.100	8.300
100 latt.	—	7.150	7.250

Skandinavisk-Baltiska Mässan

STOCKHOLM 14—20 Juni 1926

Denna Nordens största varumässa är

MÖTESPLATSEN

för **UTSTÄLLARE** och **KÖPARE** från Sverige, Norge, Danmark, Finland, Ryssland, Polen, Estland, Lettland, Litauen o. Fristaden Danzig. Varje fabrikanter, som vill ha fram sin vara på ett effektivt sätt och till ringa kostnad, bör begagna detta tillfälle.

Alla upplysningar genom:

Skandinavisk-Baltiska Mässan, Vasagatan 9, Stockholm.

Tel.: N. 130 22, N. 130 23. Telegram: Skandbaltic.

Första inhemska Försäkrings-Aktiebolaget

EESTI LLOID

Reval, Långgatan (Pikk) 28. Tel. 6-24 & 17-03

LIVFÖRSÄKRING
BRANDFÖRSÄKRING
TRANSPORTFÖRSÄKRING
OLYCKSFALLFÖRSÄKRING

De av bolaget hittills utbetalade skadesummorna belöpa sig till över

 EMK. 80.000.000.—

Ett bevis på till vilken oskattbar nytta försäkring är, därför

 Försäkra Edert liv och Eder
egendom medan tid är!

GRAND och CENTRAL-HOTELLET

i GÄVLE
 REKOMMENDERAS!

ESKILSTUNA BRUGGERI A. B:s
 tillverkningar
 REKOMMENDERAS Telefoner: 10 & 13

HANSA

STOCKHOLM

Eget kapital

Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRINGSRÖRELSE

Avdelningskontor i REVAL:

S. Karja tän. 9.

Restaurant

Standard

S. Fiskaregatan 1

Gefle

Rekommenderas

Aug. Löfgrens

Frukt-, Grönsaks- & Blomsteraffär
 rekommenderas. Blommar & Kransar
 Gulddedalj 1901 GÄFLE Telefon 123

AKTIEBOLAGET J. E. ARNDT

HÜDIKSVALL

Angbåtsexpedition, Befraktnings-, Skeppsmakeri och Speditionsaffär. Lager av Kol och Byggnadsmaterialer.

Rikstelef.: 245, 287, 325. Telegrafadr.: Arndtbolaget

Svedala

Tegelmaskiner,
 Grävmaskiner,
 Stenkrossar,
 Vägbyggnadsmaskiner,
 Betonblandare,
 Torvmaskiner,
 Bränslekrossar för torv, koks
 och kol,
 Pulveriseringsmaskiner,
 Vindsiktar,
 Torckrumlor,
 Brikettpressar,
 Transportapparater,
 Rullager, Rallvagnshjul,
 Skottkärrehjul,
 Kokillgods,
 Stålgjutgods.

Aktiebolaget

Åbjörn Anderson

Post- & Telegrafadr. Rikstelefon:
SVEDALA, GIUTERIEF. 52, 76, 203, 4, 60&183.

REPRESENTANT CARL JÖNSSON

Postkast 38 Telef. 1536
 REVAL

Gustaf Sjöbergs

Konditori, Norra Rådmanngatan 10
 Rekommenderas

Svenska Bomullsflaggor

till utlandet direkt från fabriken, inom
 Sverige genom handlande i branschen.

Gefle Manufaktur A.-B., STRÖMSBRO

MERIT

SVENSK TILLVERKNING
 PRISBILLIG, DRIFTSÄKER

BÅTMOTOR

med fotogendrift

Levereras med blåslamps-
 eller magnetändning

AKTIEBOLAGET

FREDR. WAGNER

STOCKHOLM

VASAG. 48.

Badgäster.

För re'creation i Skåne rekommenderas Hotel Arild i Arilds munit pilsamhälle vid Kullaberg. Öppet maj—okt.. Härligaste läge med utsikt över samhället och Skälderviken. God pension. Goda bäddar. Moderata priser. Hotellens nya ledning förfogar över egna stora grönsaksodlingar varför det största möjliga vegetariska inslag i dieten kommer att tillämpas. Förfrågningar besvaras av **Carl Lundqvist**, Hotell Arild pr Arild. Tel. 15 Arild. (Obs ny regim.)

Större och mindre
Skogsparker på rot
såväl som
sågtimmer

köpes kontant av Säfveåns A. B.
Göteborg

Våra Brödtillverkningar

äro välkänd, goda och billiga

G. A. ULANDERS BAGERI

UPPSALA Telefon 1343

Aktiebolaget GESTRIKLANDS YLLEFABRIK JÄRBO

Sporttyger, melerade Filter, Vadmal och Korderoj.

God kvalitet och billiga priser.

Järnvägsrestauranten, Malmö

i nya hemtrevliga lokaler med ingång från Skeppsbron

Fullständig restaurantrörelse.
Smörgåsbuffé - Konditoriavdelning

Trafikaktiebolaget MÄLAREN-HJÄLMAREN

TELEFONER: för passagerartrafiken 56-28, Norr 12-57, för godstrafiken Norr 12-99

Reguljära linjer: Stockholm — Köping — Kungsör — Arboga — Örebro
Stockholm — Strängnäs — Västerås — Enköping
Stockholm — Drottningholm — Sigtuna — Skokloster
Stockholm — Öarna Ekerö, Björko, Adelsö och Svartsjölandet.

ANGÅENDE AVGÅNGSTIDERNÄ: SE DAGSPRESSEN

Rekommenderar sina förstklassiga färdiga HERRKLÄDER, HERR- & DAMSKRÄDDERI.
Uniforms- och Sportatliklar för segling, ritt, automobilsport etc. etc.

MILITAR EKIPERINGS A.-B. (MEA)

Hamngatan 3 A

STOCKHOLM

Norrmalmstorg

M. DUBOIS, UPPSALA
BAGERI- OCH KONDITORI A.-B.
rekommenderas

Telefoner: Konditoriet 1523 - Bageriet 2780 - Kontoret 9

Olof Almér

Tel. 531 **Kristianstad** Tel. 163
Välsorterat Fin- o. Grovbageri

HOTELL
EXCELSIOR
Birgerjarlgatan 35, Stockholm
(K. F. U. M:s hus)

Rikstelefon o. telegramadress: EXCELSIOR
Stockholmstelefon 98 27.

DRICK HAKONBOLAGETS LUXUSKAFFE!**GÖTEBORG**

K Ö P

OLOF ASKLUNDS

BRÖD.

Det är bäst.

Använd alltid Svenska Lås och Skruvar från A.-B. Priorverken, Norrköping.

Bland rostat kaffe intager
SVEABLANDNING

främsta platsen. Partiförsäljare:
ENGWALL HELLBERG Aktiebolag. Gefle.

EGONLINEN

uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till

Karlskrona—Danzig—Libau—Riga—Reval—Hälsingfors.

RYLANDER & RUDOLPHS

FABRIKS A.-B.

Henriksdal, Sverige

Tel.-adr. „Rudolfs“. Rt. 3440 & 14440

Tillverka telefonkol och dynamorborstar, lämpliga för alla i marknaden förekommande apparater och maskiner. — Begär offert!

Falkenberg

Använd

Extra vetemjöllet

„ÖRNEN“

Den, som är förständig att ej låta sig dråras av allt utländskt köper alltid svenska varor. En gammal välkänd firma lämnar alltid köparen bästa garanti att vid inköp erhålla största valuta för sina penningar.

Våra tillverkningar:

SALUBRIN

SPRITÄTTIKA

AROMA ÄTTIKSPRIT

Eau de Cologne:

Extrait Double **CARITA**

Extrait Quadruple **DELILA**

Hårvatten: Lotion **GAMBO**

Lavendelvatten: Extrait Triple **GARITA** äro var i sitt slag marknadens yppersta och därtill billigaste fabrikater. Därför garanterar

A.-B. P. HÅKANSSON, ESLÖV.

INGEN VET VAR
haren har sin gång,
men en var vet, att

PIX-PASTILLER

finnas överallt. Säljes i askar à 25 och 50 öre.
Ensamtillverkare:

PIX Aktiebolag, Gävle

Hj. Söderlings Bageri
Eskilstuna

Specialité: Sundhetsbrödstillverkningar.

STUREHOF

Adelgatan 13, Malmö. Telef. 12 53.

1:sta klass Restaurant.

Billigaste och bästa frukostställe.

Middagar från 1—6. 3 rätter kr. 2.—.

Populära soupéer från 6—11 e. m.

Vällagad husmanskost.

DANNEMORA Cirkulärsågar, Ramsåglblad, Timmer- och Fällningssågar, Maskinhyvelstål och Maskinknivar vinna tack vare Dannemora-stålets förtjänstfulla egenskaper och det omsorgsfulla arbetet rykte över hela världen Kort leversanstid. Infordra offert.

Gimo-Österby Bruks A.-B., Österbybruk

Arvid Nordell

Juvelerare

Hospitalsgatan 12 NORRKÖPING Tel. 5246
Matsilver, Ringar, Guld- & Silvervaror. Presentkort och Hedersgåvor.

Order till landsorten expedieras omgående.

De Förenade Spetsfabrikernas Försäljningslokal
Tel. 771-08 Grevtugatan 13 (Hörnbutiken)
NORR 19203

Specialaffär för Spetsar och Broderier. — Rikt ural av Vadstenaspetsar. Motiv och Kragar. Beställningar å linneutstyrsrar. Order till landsorten expedieras omgående.